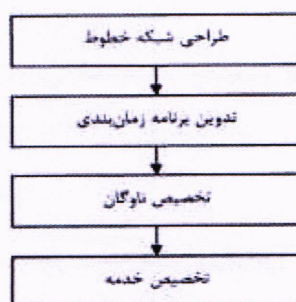

برنامه ریزی در سیستم اتوبوسرانی شهری

فرآیند برنامه‌ریزی سیستم‌های حمل و نقل

مدل مفهومی که در شکل زیر بیان شده، دید مناسبی را در سطح کلان تأمین می‌نماید. اما برای داشتن یک نگاه عملکردی، چهار گام اساسی را برای برنامه‌ریزی و کارا کردن سیستم حمل‌ونقل عمومی به ویژه اتوبوسرانی شهری باید در نظر گرفت. این چهار گام در نمودار زیر به صورت کلی نمایش داده شده‌اند.

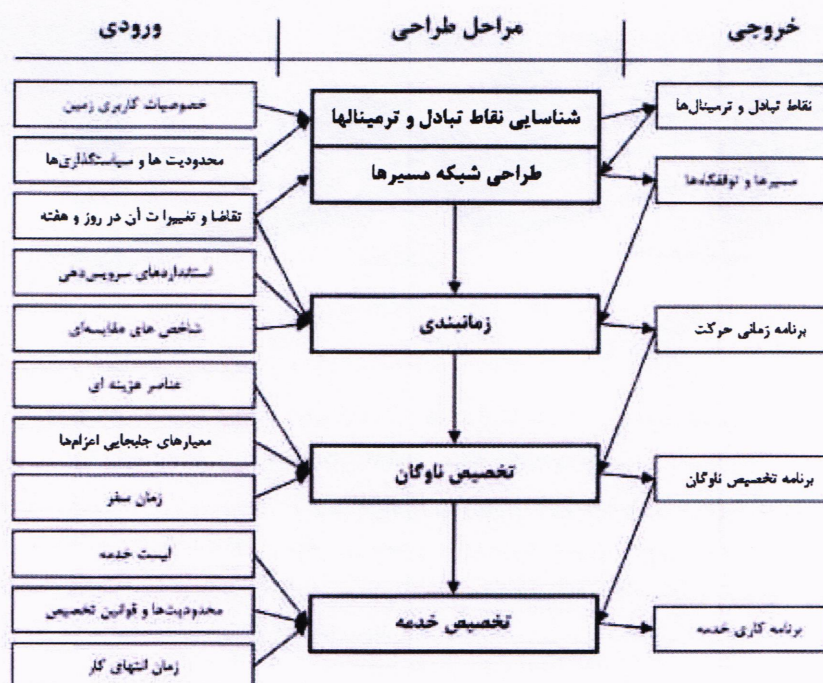

در گام اول، طراحی شبکه خطوط قرار دارد که طی آن خطوط اتوبوسرانی (یا هر طریقه حمل‌ونقل عمومی دیگر) به منظور برآورده کردن یک یا چند هدف نظیر حداقل کردن زمان سفر یا حداکثر کردن پوشش شبکه طراحی می‌شوند.

در گام دوم، برای خطوط طراحی شده در مرحله اول، ابتدا سرفاصله تعیین می‌گردد و سپس برنامه زمان‌بندی تدوین می‌شود. گام اول و دوم برنامه‌ریزی در حوزه برنامه‌ریزی تاکتیکی قرار می‌گیرد.

گام سوم برنامه‌ریزی حمل‌ونقل عمومی تخصیص ناوگان به خطوط است که در طی آن این سوال اساسی پاسخ داده می‌شود که کدام اتوبوس باید پیمایش (سفر) مشخص شده در برنامه زمان‌بندی را انجام دهد و پس از اتمام آن باید به کجا برود. در این گام برنامه سفرهای یک دستگاه اتوبوس در روز، هفته و بازه‌های زمانی طولانی تر مشخص می‌گردد. نهایتاً در گام چهارم تخصیص خدمه انجام می‌گیرد و مشخص می‌شود که هر راننده باید چه برنامه‌ای در روز، هفته و ماه انجام دهد. دو گام آخر در چارچوب مدل مفهومی شکل ۱-۳ در سطح عملکردی انجام می‌شوند.

فرآیند برنامه‌ریزی سیستم‌های حمل و نقل عمومی به همراه ورودی و خروجی هر مرحله

در شرکت‌های حمل‌ونقل عمومی دنیا به دلیل ارتباط مستقیم دو گام آخر با هزینه شرکت‌ها، این گام‌ها از توجه بسیار زیادی برخوردار بوده و مطالعات زیادی به سفارش شرکت‌های حمل‌ونقل عمومی در این خصوص انجام شده‌است؛ اما دو گام اول کمتر مورد توجه بوده‌اند. در ایران نیز مطالعات همان‌گونه که قبلاً اشاره شد، بیشتر در گام اول و نهایتاً در تعیین سرفاصله خطوط بوده است.

ویژه کارکنان شهرداری ها، دهیاری ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

مزیت نسبی در اقتصاد (بخش دوم)

منفعت بدست آمده از تجارت چیست:

اگر ایالات متحده آمریکا و هند تصمیم بگیرند در تولید کالاهایی که در آن ها مزیت نسبی دارند، تخصص پیدا کنند و با یکدیگر تجارت کنند، هر دو کشور می توانند منابع خود را به شکلی کارآمدتر استفاده کنند. به این ترتیب: ایالات متحده آمریکا به دلیل داشتن مزیت نسبی در تولید گندم، قادر خواهد بود این محصول را با هزینه کمتری تولید کند. از سوی دیگر، هند به دلیل مزیت نسبی در تولید برنج، می تواند این محصول را با هزینه کمتری به تولید رساند. بنابراین، هر دو کشور از مزیت تجارت بهره مند می شوند زیرا هر یک از آن ها می توانند کالاهای مورد نیاز خود را با هزینه ای کمتر از حالت خودکفایی تولید کرده و در نتیجه، منابع خود را به شکلی بهینه تر مصرف نمایند.

مزایای تجاری ناشی از مزیت نسبی:

مزیت نسبی فواید فراوانی برای کشورها و شرکت ها دارد که به بهبود کارایی و رشد اقتصادی کمک می کند. برخی از این فواید عبارتند از:

- **استفاده بهینه از منابع :** تمرکز بر تولید کالاهایی که یک کشور یا شرکت در آن ها مزیت دارد، باعث استفاده بهینه از منابع مانند نیروی کار و سرمایه می شود. این رویکرد کمک می کند تا تولید با کمترین هزینه و بیشترین بازده انجام شود. در نتیجه، کشورها می توانند از ظرفیت های خود به بهترین شکل بهره برداری کنند و رقابت پذیری خود را افزایش دهند.
- **افزایش نوآوری و توسعه فناوری :** تخصص گرایی ناشی از مزیت نسبی می تواند به توسعه فناوری و نوآوری های جدید در فرآیندهای تولید منجر شود. کشورها و شرکت ها با تمرکز بر یک صنعت خاص می توانند در زمینه های مرتبط با آن نوآوری کنند و تکنولوژی های جدید را برای بهبود کارایی به کار بگیرند.
- **تقویت شبکه های تجاری جهانی :** وقتی کشورها بر اساس مزیت نسبی تجارت می کنند، به ایجاد شبکه های تجاری قوی و پایدار بین المللی کمک می کنند. این ارتباطات می تواند فرصت های تجاری جدید، انتقال دانش و تکنولوژی، و همکاری های متقابل را به دنبال داشته باشد.

وزارت کشور
استاندارد ملی

وزارت کشور
استاندارد ملی

شنبه‌های آموزشی

۳ مرداد ۱۴۰۵

۲۵ July 2026

۱۰ صفر ۱۴۴۸

آموزه‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری

شماره ۱۴۰

• **افزایش تنوع محصولات:** با تجارت بر اساس مزیت نسبی، کشورها قادر خواهند بود کالاهایی را که به طور داخلی تولید نمی‌کنند، از کشورهای دیگر وارد کنند. این موضوع موجب تنوع بیشتر در بازار و دسترسی به کالاهای با کیفیت و قیمت مناسب می‌شود.

• **تقویت قدرت رقابتی:** با بهره‌برداری از تخصص‌ها و منابع خود، کشورها و شرکت‌ها می‌توانند قدرت رقابتی خود را در بازارهای جهانی افزایش داده و سهم بیشتری از بازارهای بین‌المللی به دست آورند. در مجموع، مزیت نسبی به کشورها این امکان را می‌دهد که تولیدات خود را به شکل بهینه‌تری انجام دهند و با بهره‌گیری از منابع و توانمندی‌های خاص خود، به مزایای اقتصادی و اجتماعی قابل توجهی دست یابند.

معایب مزیت نسبی

در حالی که مزیت نسبی یکی از اصول اساسی تجارت بین‌المللی به شمار می‌رود، این مفهوم بدون انتقاد نبوده است. برخی از مهم‌ترین چالش‌ها و انتقادات از این نظریه عبارتند از:

• **نقش محدودیت‌ها و نهادهای اقتصادی:** در دنیای واقعی، بسیاری از کشورها با محدودیت‌های منابع طبیعی، نیروی انسانی متخصص و زیرساخت‌های اقتصادی روبه‌رو هستند.

• **هزینه‌های حمل‌ونقل بالا:** گرچه ممکن است هزینه‌های نیروی کار و مواد در کشورهای دیگر کمتر باشد، اما هزینه‌های حمل‌ونقل ممکن است این صرفه‌جویی‌ها را جبران نکند و باعث افزایش هزینه‌ها شود.

• **محدودیت‌های تجاری:** اگر یک کشور از توافق‌نامه‌های تجاری بین‌المللی خارج شود یا تعرفه‌هایی را اعمال کند، ممکن است کسب‌وکارهای وابسته به منابع خارجی با مشکلاتی مواجه شوند و تجارت تحت تأثیر قرار گیرد.

این مفهوم به کشورها کمک می‌کند تا با تخصیص بهینه منابع، کالاها را با هزینه کمتری تولید کنند. این اصل بر اساس هزینه فرصت عمل می‌کند و نشان می‌دهد که هر کشور می‌تواند با تمرکز بر کالاهایی که تولید آنها هزینه کمتری دارد، با کشورهای دیگر تجارت کند. این امر منجر به استفاده بهینه از منابع، کاهش هزینه‌ها و تقویت رقابت‌پذیری می‌شود. با وجود چالش‌هایی مانند هزینه‌های حمل‌ونقل و محدودیت‌های تجاری، مزیت نسبی همچنان یک ابزار مهم در تجارت بین‌المللی است.

URPC.IR

❖ خلاصه استاندارد NFPA 1500 (۱)

موضوع : برنامه ایمنی و سلامت شغلی دپارتمانهای آتش نشانی

افسر HSE (Health, Safety, and Environment) در سازمان‌های آتش‌نشانی و خدمات ایمنی، مسئول نظارت، ارزیابی، ارتقای ایمنی و سلامت شغلی پرسنل در محیط کار است. این شغل نیاز به تخصص در مهندسی بهداشت حرفه‌ای، ایمنی و محیط‌زیست دارد و هدف آن پیشگیری از حوادث و آسیب‌های ناشی از کار است. در سازمان‌های آتش‌نشانی و خدمات ایمنی، افسر HSE می‌تواند نقش‌های متنوعی ایفا کند از جمله : آموزش کارکنان- ارزیابی ریسک‌ها- پیاده‌سازی مقررات ایمنی - استقرار ، پایش و بازرسی سیستم های ایمنی- شناسایی، ارزیابی و کنترل عوامل زیان آور شغلی- تحلیل داده های مربوط به حوادث شغلی - مدیریت بر مصارف انرژی و ...

شرح وظایف افسر HSE در سازمان‌های آتش‌نشانی و خدمات ایمنی:

۱. ارزیابی و تحلیل خطرات

ارزیابی و شناسایی خطرات و عوامل زیان آور شغلی در محل کار نظیر: شامل آتش‌سوزی، مواد شیمیایی خطرناک، برق‌گرفتگی، و شرایط فیزیکی ناایمن و

۲. ایجاد و نظارت بر سیستم‌های ایمنی

طراحی و پیاده‌سازی برنامه‌های ایمنی، به‌ویژه در محیط‌هایی که احتمال آتش‌سوزی و حادثه بالاست. همچنین نظارت بر استفاده صحیح از تجهیزات ایمنی و PPE.

۳. آموزش و آگاهی‌بخشی به کارکنان

برگزاری دوره‌های آموزشی برای پرسنل در زمینه ایمنی، سلامت، و محیط‌زیست (HSE) به‌ویژه برای آتش‌نشانان، آموزش مهارت‌های عملی در مقابله با حوادث و بحران‌ها.

۴. کنترل و نظارت بر سالم بودن محیط کار

نظارت بر شرایط ارگونومی در محل کار، تهویه و تغذیه مناسب ، اراستگی و نظم (5S) در محیط کار

۵. مستندسازی و گزارش‌دهی

تجهیزات شهری منظر خیابانی (پیاده رو)

تجهیزات فضاهای شهری

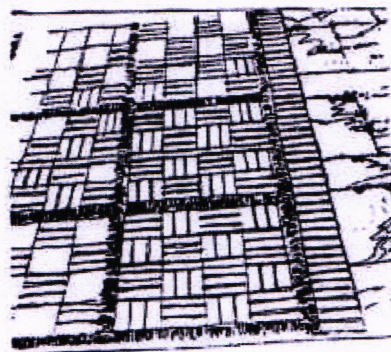
➤ سنگفرش (کفپوش)

- مفهوم طراحی

منظور از طراحی سنگفرش‌ها، استفاده از مصالح و الگوهای روسازی برای آرایشی یک دست و هماهنگ است، به طوری که تأثیر وحدت بخشی در منظر خیابانی داشته باشد و هویت متمایز و شاخصی به شهر ببخشد. سنگفرش یا پوشش کف همچنین، می‌تواند حس پیوستگی میان سطوح مختلف را برقرار سازد.

- مفهوم سنگفرش

سنگفرش را می‌توان هم به عنوان زمینه‌ای خنثی در نظر گرفت و هم برای جلب توجه مردم، جنبه‌ی تزئینی بیشتری بدان بخشید. به وسیله‌ی سنگفرش می‌توان کانون یا فضایی شاد آفرید و برای آستانه‌ای در فضای شهری نقشی همچون قالی پدید آورد.

برای این منظور باید مجموعه‌ای از مصالح و رنگ برگزیده شود تا ویژگی‌های مکانی را باز نماید. با استفاده از این مجموعه، می‌توان مضامین متفاوتی برای هر ناحیه یا خیابان انتخاب کرد.

- بافت سنگفرش

بافت سنگفرش‌ها باید با توجه به تنوع رفت و آمد عابران پیاده تهیه شود:

سطوح نقش دار برای عابران پیاده بی حرکت؛ مثلاً در محل استقرار نیمکت‌ها، همچنین مسیرهایی با رنگ‌های متفاوت برای هدایت عابران پیاده در حال حرکت در طول مسیر مورد نظر.

سطوح برجسته برای رمپ‌ها و اطراف آب‌نماها، نواحی خطر آفرین (سکوها، ساحلی، سکوی متر و...) که امکان لغزش را کاهش می‌دهند؛ مانند: مصالح دانه‌ای، سطوح بتنی آجدار و یا سطوح دیگری از این است.

سطوح موجدار برای کمک به نابینایان در حاشیه‌ی جدول‌هایی که ارتفاع آنها زیاد می‌شود. همچنین در گذرگاه عابران پیاده کاربری آن ضروری است.

سطوح ناهموار برای جلب‌توجه عابران پیاده، با کاستن سرعت اتومبیل‌ها. در اینجا می‌توان از سنگ‌فرش‌های ناهموار نظیر قلوه-سنگ‌های رودخانه‌ای نیز استفاده کرد.

- الگوی سنگ‌فرش

با استفاده از آجر یا قلوه‌سنگ می‌توان سطوح وسیع را به روش لبه‌سازی و ایجاد قاب تقسیم کرد.

با استفاده از موارد زیر می‌توان فضاهای ویژه یا گره‌های رفت‌وآمد را مورد تأکید قرار داد:

ایجاد نظم و آهنگ سنگ‌فرش؛

به کار بردن آجرفرش ویژه؛

به کار بردن شکل خاصی، نظیر نشان یا نماد شهری، الگوی سنگ‌فرش می‌تواند ویژگی رسمی یا غیررسمی ناحیه‌ای را مشخص کند؛

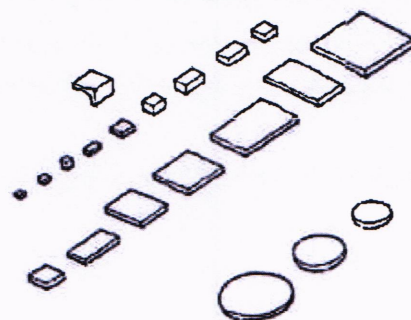
برای مثال:

طرح ساده و رسمی برای نواحی تاریخی؛

طرح غیررسمی یا رنگارنگ برای کنار ساحل.

برای مشخص کردن مقیاس فضاها از الگوهای متفاوت باید استفاده کرد؛ برای مثال:

نقش‌های آشکار برای میدان‌های بزرگ، گردشگاه‌ها یا میدان‌های رسمی؛

نقش‌هایی ریز برای کوچه‌ها، خیابان‌ها، پیاده‌روهای تنگ و باریک و حیاط‌ها.

- رج چینی

در محل‌هایی که سطوح وسیعی با آجر یا بلوک فرش شده‌اند و در مکان‌هایی که اتومبیل بر روی سنگ‌فرش رفت‌وآمد می‌کند؛ باید از واحدهایی که در هم گیر می‌کنند و یا از رج چینی جناغی استفاده کرد.

- بافت سبیدی

به رج چینی متوالی سنگ‌فرش‌هایی گفته می‌شود که به‌صورت عمودی و یا افقی در کنار هم قرار می‌گیرند. در این نوع رج چینی خطوط مستقیم و متوالی، در مقابل فشار و بارگذاری آسیب‌پذیرند. این الگوهای رج چینی متناسب سطوح پیاده‌روها هستند.

- مصالح پرمنفذ

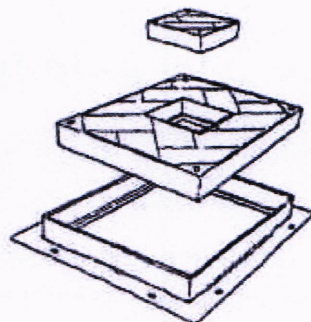
درجایی که درخت در داخل سنگ‌فرش کاشته شده باشد، باید از مصالح منفذدار استفاده کرد، به‌عنوان مثال؛ شن اجازه می‌دهد آب‌وهوا به ریشه درختان برسد، در حالی که مواد آغشته به قیر و بتن معمولاً سطح غیرقابل نفوذی به وجود می‌آورند. چنانچه از مواد غیرقابل نفوذ استفاده می‌شود، باید سطحی به میزان حداقل یک متر سریع در اطراف درختان باز گذاشته شود. این سطح را می‌توان برای حفظ پیوستگی سنگ‌فرش با یک شبکه فلزی پوشاند.

- دفع آب‌های سطحی

سنگ‌فرش‌ها باید با شیب در عرض طراحی شوند تا آب روی آن‌ها جمع نشود. می‌توان مجراهایی در لبه‌ی سنگ‌فرش قرار داد تا آب‌های سطحی را هدایت کنند. شیب مناسب برحسب مصالح انتخابی تغییر می‌کند و معمولاً از ۱:۴۰ تا ۱:۸۰ متغیر است. اگر آب روی سنگ‌فرشی جاری نشود و در یک جا باقی بماند، باعث پدیدن رنگ سنگ‌فرش و لغزندگی سطوح خواهد شد. نحوه دفع آب‌های سطحی را باید به‌گونه‌ای طراحی کرد که باعث ایجاد پستی و بلندی و موجبات زشت‌روی زمین نشود.

- دریچه‌های کانال آدمرو

دریچه‌ها باید در طرح سنگ‌فرش‌ها ادغام شوند و موقعیت آن‌ها چنان با ساختمان‌ها تنظیم گردد که کندن آجرها، بلوک‌ها یا آسفالت‌ها به حداقل برسد.

به منظور تأمین پیوستگی سطح سنگفرش دریچه‌های کانال آذمرو را می‌توان به گونه‌ای طراحی کرد که کمی پایین‌تر از سطح زمین قرار گیرند و درپوش آن‌ها طرح آجرچینی خیابان را داشته باشد.

برخی از درپوش‌ها با میل‌گردها، چارچوب‌ها و قالب‌های یک‌تکه یا قابل جدا شدن طراحی می‌شوند تا بتوان در آن‌ها بتن یا آسفالت در جا ریخت. این نوع درپوش‌ها برای محل‌های دارای تردد سنگین و یا پیاده‌رو مناسب هستند.

بهتر است سطح درپوش‌هایی که در الگوی سنگفرش جای می‌گیرند، بدون لغزش و ثابت باشد و برای آن‌که درپوش‌ها در هنگام عبور ماشین نلرزند باید در سه نقطه به زمین متصل شوند.

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

اصول اولیه در طراحی فضای سبز

اصول طراحی

• چیدمان گیاهان

گیاهان اصولاً به صورت‌های تاکیدی یا تکی، خطی، گروهی و توده ای قابل کشت هستند هر یک از این روش‌های کاشت اثر متفاوتی را در بیننده ایجاد می‌کنند. در یک محوطه سازی اصولی کوشش می‌شود که از هر چهار روش یاد شده در جای مناسب و به میزان درست بهره گرفته شود.

- کاشت منفرد یا تاکیدی

روش کاشت تاکیدی روش مناسب برای تاکید و نمایش یک درختچه با ویژگی‌های رشدی خاص و یا یک درخت با عادات رشد غیر معمول و زیبا می‌باشد. اگر به تعداد مناسب از این نوع کاشت استفاده شود، گیاهان تاکیدی باعث ایجاد تنوع و مانع تکرار خسته کننده در طرح می‌شوند و دید بیننده را به نقاط موردنظر طراح معطوف می‌نمایند. ولی در صورتی که تعداد زیادی گیاه تاکیدی مورد مصرف قرار گیرد، باعث نوعی آشفته‌گی بصری در طراحی خواهد شد. استفاده از یک گیاه تاکیدی و یا یک درخت کوچک در نزدیکی ورودی ساختمان می‌تواند ایجاد یک نقطه کانونی نماید و در تقویت و نمایش آن ورودی بسیار کارساز است. برخی از درختان که به عنوان گیاه تاکیدی مورد استفاده قرار می‌گیرند شامل ارغوان، ابریشم، باران طلایی، سه رنگ، سدرسها، کاج‌ها، نوئل‌ها، ماگنولیای تابستانه می‌باشد.

کاشت تاکیدی با نوعی درخت سدرس

کاشت تاکیدی با بید مجنون

- کاشت درختان ردیفی یا خطی

ردیف درختان، درختچه‌ها و دیگر گیاهان بطور مؤثری باعث امتداد خطوط معماری بناها در محوطه خارجی آنها می‌شود. خطوط مستقیم یا منحنی درختان کاشته شده نیز می‌تواند محوطه‌هایی سایه دار و مناسب برای پارک خودروها در گذرگاهها و خانه‌ها

ایجاد کند. همچنین از ردیف گیاهان می‌توان به جای بادشکن، دیواره جدا کننده، دیوار کاهنده شدت صوت و یا مانعی در برابر آلودگی‌های بصری استفاده کرد.

در این نوع کاشت باید دقت کرد که از گیاهان مقاوم و کاملاً سازگار با محیط استفاده شود. زیرا در صورتی که یک یا چند گیاه دچار مشکل شوند تأثیر بصری بسیار نامطلوبی در همه گیاهان موجود در آن ردیف گیاهی خواهد داشت بنابراین اطمینان از یک‌دست بودن خاک بستر و شرایط زهکشی و نوری محل در طول ردیف گیاهی بسیار مهم می‌باشد. گیاهانی که برای این نوع کشت مناسب می‌باشند عبارتند از:

برگ نو، انواع زرشک‌های زینتی، گونه‌های شمشاد، نوش، سرخدار، نارون، تبریزی، گونه‌های نخل

کاشت ردیفی درختان

- کاشت گروهی

روش کاشت گروهی روشی به نسبت طبیعی‌تر در استفاده از گیاهان می‌باشد در این روش تعدادی درخت و درختچه در نزدیکی یکدیگر قرار می‌گیرند و ایجاد یک توده گیاه می‌کنند از آنجایی که گیاهان عموماً در این روش بصورت طبیعی در کنار یکدیگر جای می‌گیرند، کاربرد این سبک کاشت می‌تواند بخوبی بین محوطه‌های تازه تأسیس و محیط طبیعی پیرامون آنها ارتباط و همبستگی برقرار نماید.

کاشت گروهی

- کاشت توده ای

روش کاشت توده ای در واقع نوع گسترش یافته روش کاشت گروهی می باشد در کاشت توده ای، گیاهان هویت انفرادی خود را از دست می دهند و در قالب یک طرح کلی جای می گیرند. توده های گیاهی بویژه در مرتبط کردن ساختمان های بزرگ یا محیط های پیرامونی آنها می توانند بسیار سودمند باشند، البته در صورتی که مقیاس و ارتباط مناسب بین این توده های گیاهی و ساختمانهای مورد نظر وجود داشته باشد. درختچه های زیادی مانند بیدار، به زاپنی، اسپیره، طاووسی، که بصورت توده ای قابل کاشت هستند. البته هر یک از گونه های نامبرده می تواند بسته به شرایط و چگونگی ترکیب بندی با دیگر گیاهان در روش های مختلف کاشت مورد استفاده قرار بگیرند.

ترکیب کاشت گروهی و توده ای

در قرار گیری گیاهان نسبت به یکدیگر و همچنین نسبت به محیط فراگیرنده آنها، توجه به شکل کلی، رنگ و بافت گیاهان دارای اهمیت بسیار زیادی می باشند افزون به این در کلیه مراحل طراحی باید اصول زیبا شناسی مانند سادگی تنوع، توازن، تأکید، تکرار و ریتم و مقیاس را برای دستیابی به یک طراحی کاشت موفق در نظر داشته باشد.

یک طراحی کاشت موفق با وجود دارا بودن اجزای تکثیر، باید وحدت و یکپارچگی داشته باشد و مجموعه اجزای آن باید بتوانند حس مورد نظر طراح را به بیننده منتقل نمایند.

نیازهای محیطی و موقعیت مکانی در نهایت به یک طرح کشت مناسب می انجامد. از آنجا که در طراحی کاشت گیاهان سه اصل زیبایی، عملکرد و اجرا و نگهداری مناسبی باید مد نظر قرار گیرد، می توان آنرا ترکیبی از علم و هنر طراح نیز دانست.

برای کاشت گیاهان از روش‌های مختلفی می توان تبعیت کرد. طراح محیط از یک سو باید با خصوصیات اقلیمی و محیط زیستی منطقه از قبیل خاک و هیدرولوژی و دما و بارش آشنا باشد و از سوی دیگر با خصوصیات فیزیولوژیکی گیاهان مختلف تا بتواند بهترین گیاهان مناسب آن منطقه را بیابد.

از سوی دیگر طراح کاشت همانطوری که در ابتدا گفته شد باید با بکار بردن اصول زیبایی شناسی و قواعد فرم و بافت و رنگ ترکیب مناسبی ایجاد نماید که علاوه بر گیاهشناسی صحیح زیبا و دلپذیر باشد.

ویژه کارکنان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

کسب‌وکارهای سازگار با محیط زیست در مناطق حفاظت‌شده

راهکاری برای توسعه معیشت پایدار و حفاظت از سرمایه‌های طبیعی

مناطق حفاظت‌شده از ارزشمندترین ذخایر طبیعی کشور به شمار می‌روند. این مناطق که شامل پارک‌های ملی، پناهگاه‌های حیات وحش، آثار طبیعی ملی و مناطق حفاظت‌شده هستند، نقش مهمی در حفظ تنوع زیستی، منابع آب، پوشش گیاهی و حیات وحش ایفا می‌کنند. در عین حال بسیاری از این مناطق در مجاورت روستاها و جوامع محلی قرار گرفته‌اند و زندگی بخشی از ساکنان این مناطق به منابع طبیعی پیرامون وابسته است. از این رو یکی از مهم‌ترین راهکارهای حفاظت پایدار از طبیعت، ایجاد و توسعه کسب‌وکارهای سازگار با محیط زیست است؛ کسب‌وکارهایی که ضمن ایجاد درآمد برای مردم، کمترین آسیب را به محیط زیست وارد کرده و حتی به حفاظت از آن کمک کنند.

تجربه‌های جهانی نشان داده است که حفاظت از طبیعت زمانی موفق خواهد بود که جوامع محلی از منافع اقتصادی آن بهره‌مند شوند. هنگامی که مردم محلی احساس کنند حفظ منابع طبیعی به بهبود کیفیت زندگی و درآمد آنها کمک می‌کند، انگیزه بیشتری برای مشارکت در برنامه‌های حفاظتی خواهند داشت. به همین دلیل امروزه مفهوم «معیشت پایدار» به یکی از ارکان اصلی مدیریت مناطق حفاظت‌شده تبدیل شده است.

یکی از مهم‌ترین کسب‌وکارهای سازگار با محیط زیست، طبیعت‌گردی و اکوتوریسم مسئولانه است. بسیاری از مناطق حفاظت‌شده کشور دارای چشم‌اندازهای طبیعی، گونه‌های جانوری و جاذبه‌های فرهنگی منحصر به فردی هستند که می‌توانند مقصد گردشگران طبیعت‌دوست باشند. راهنمایی گردشگران، اقامتگاه‌های بوم‌گردی، ارائه غذاهای محلی، فروش صنایع دستی و اجرای برنامه‌های فرهنگی از جمله فرصت‌های اقتصادی مرتبط با اکوتوریسم هستند که می‌توانند درآمد قابل توجهی برای روستاها ایجاد کنند.

تولید و فروش محصولات بومی و محلی نیز از دیگر ظرفیت‌های مهم کسب‌وکارهای سبز محسوب می‌شود. عسل طبیعی، گیاهان دارویی، محصولات ارگانیک کشاورزی، خشکبار، لبنیات سنتی و سایر محصولات محلی می‌توانند با برندهای سازگار با محیط زیست به بازار عرضه شوند. این محصولات علاوه بر ایجاد ارزش افزوده، وابستگی معیشتی جوامع محلی به بهره‌برداری مستقیم از منابع طبیعی را کاهش می‌دهند.

صنایع دستی نیز یکی از ظرفیت‌های مهم مناطق حفاظت‌شده است. بسیاری از روستاهای کشور دارای دانش بومی ارزشمندی در زمینه تولید صنایع دستی هستند. توسعه بازار این محصولات می‌تواند ضمن حفظ فرهنگ محلی، فرصت‌های شغلی جدیدی به ویژه برای زنان و جوانان ایجاد کند.

شنبه‌های آموزشی

۳ مرداد ماه ۱۴۰۵

25 July 2026

۱۰ صفر ۱۴۴۸

کشت و فراوری گیاهان دارویی به صورت اصولی و تحت نظارت کارشناسان نیز از دیگر فعالیت‌های اقتصادی سازگار با محیط زیست است. ایران به دلیل تنوع اقلیمی خود از ظرفیت بالایی در زمینه گیاهان دارویی برخوردار است. توسعه این فعالیت‌ها می‌تواند درآمد پایدار ایجاد کرده و فشار بر منابع طبیعی را کاهش دهد.

یکی دیگر از حوزه‌های مهم، فعالیت‌های آموزشی و فرهنگی محیط زیستی است. برگزاری کارگاه‌های آموزشی، اردوهای طبیعت‌گردی، برنامه‌های آشنایی با حیات وحش و آموزش دانش‌آموزان می‌تواند به عنوان یک فعالیت اقتصادی و فرهنگی مورد توجه قرار گیرد. این فعالیت‌ها علاوه بر ایجاد اشتغال، به افزایش آگاهی عمومی درباره اهمیت حفاظت از محیط زیست نیز کمک می‌کنند.

در توسعه کسب‌وکارهای سبز باید به چند اصل اساسی توجه شود. نخست آنکه فعالیت‌های اقتصادی نباید موجب تخریب زیستگاه‌ها، آلودگی محیط زیست یا آسیب به گونه‌های جانوری و گیاهی شوند. دوم آنکه منافع حاصل از این فعالیت‌ها باید به طور عادلانه میان اعضای جامعه محلی توزیع شود. سوم آنکه آموزش، توانمندسازی و مشارکت مردم باید در مرکز برنامه‌ریزی‌ها قرار گیرد. دهیاران و شوراهای اسلامی روستاها نقش کلیدی در توسعه این کسب‌وکارها دارند. شناسایی ظرفیت‌های محلی، حمایت از کارآفرینان روستایی، تسهیل دسترسی به آموزش و تسهیلات مالی، ایجاد شبکه‌های بازاریابی و همکاری با سازمان حفاظت محیط زیست و سایر دستگاه‌های اجرایی از جمله اقداماتی است که می‌تواند به توسعه اقتصاد سبز در مناطق حفاظت‌شده کمک کند. امروزه در بسیاری از کشورهای جهان، حفاظت از طبیعت نه به عنوان مانعی برای توسعه، بلکه به عنوان فرصتی برای ایجاد اشتغال و رفاه پایدار شناخته می‌شود. مناطق حفاظت‌شده می‌توانند به مراکز توسعه کسب‌وکارهای سبز، نوآوری‌های محلی و مشارکت اجتماعی تبدیل شوند. تحقق این هدف نیازمند همکاری دولت، جوامع محلی، بخش خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد است. توسعه کسب و کارهای سازگار با محیط زیست در مناطق حفاظت‌شده، پلی میان حفاظت از طبیعت و توسعه اقتصادی است. این رویکرد می‌تواند ضمن حفظ سرمایه‌های طبیعی کشور، زمینه‌ساز ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار، افزایش درآمد جوامع محلی و ارتقای کیفیت زندگی روستاییان شود. آینده مناطق حفاظت‌شده در گرو مشارکت مردم و شکل‌گیری اقتصادهایی است که منافع انسان و طبیعت را همزمان تأمین کنند.

URPC.IR

ویژه کارکنان دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

وظایف دهیار و شورای اسلامی روستا در حوزه اقتصادی و سرمایه گذاری

اهم وظایف و مأموریت های دهیار و شورای اسلامی روستا در حوزه اقتصادی و سرمایه گذاری:

- ایجاد درآمد و اقتصاد پایدار
- پیشرفت و توسعه ی روستا، با جذب سرمایه های داخلی و خارجی
- حمایت از سرمایه گذاران در پروژه های مشارکتی
- بازاریابی روستایی (برندسازی) به منظور رقابت با سایر روستاها و ارتقاء رتبه اقتصاد روستا.
- شناسایی، ترغیب و ارائه بسته های تشویقی به مردم و سرمایه گذاران خارجی.
- مدیریت تهیه و اجرای طرح های خصوصی سازی در دهیاری.
- استفاده از منابع و ابزارهای مالی نوین از قبیل فاینانس، یوزانس، خطوط اعتباری، وام ها، وام های غیر قرضی (سرمایه گذاری مستقیم داخلی و خارجی)، اوراق مشارکت، صکوک اسلامی با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
- بهره برداری از ظرفیت های موسسات پولی، مالی و اعتباری مجاز، صندوق توسعه سرمایه گذاری، شرکت های سهام پروژه، بیمه ها، صندوق ها و بنگاه های سرمایه گذاری مورد تایید سازمان بورس و اوراق بهادار در جهت توسعه اقتصاد روستا.
- فراهم آوردن امکان مشارکت نسبت به حضور موسسات خصوصی و غیر خصوصی در امور مربوط به دهیاری.
- فراهم آوردن شرایط متعادل برای ایجاد رقابت بین سرمایه گذاران جهت انجام امور سرمایه گذاری.
- نظارت بر پیشرفت انجام امور مربوط به سرمایه گذاری و حسن انجام کار.
- انجام سایر وظایف و اهداف تعیین شده در حوزه اقتصادی و سرمایه گذاری.

URPC.IR

شنبه‌های آموزشی

۳ مرداد ماه ۱۴۰۵

25 July 2026

۱۰ صفر ۱۴۴۸

تهیه گزارش‌های دوره‌ای در زمینه رعایت استانداردهای HSE و مستندسازی حوادث، تخلفات و اقدامات اصلاحی. این گزارش‌ها به‌عنوان ابزار مدیریتی برای بهبود مستمر فرآیندهای ایمنی و سلامت شغلی استفاده می‌شود.

۶. پیاده‌سازی و نظارت بر پروتکل‌های واکنش به بحران

طراحی و نظارت بر پروتکل‌های ویژه واکنش به بحران‌های مختلف مانند آتش‌سوزی، حوادث شیمیایی، و بلایای طبیعی. این شامل اطمینان از آمادگی و تجهیزاتی است که کارکنان نیاز دارند در مواقع بحران استفاده کنند.

۷. مشارکت در بازرسی‌های ایمنی

مشارکت در بازرسی‌های دوره‌ای برای ارزیابی خطرات و مطابقت با استانداردهای ایمنی و سلامت شغلی. همچنین پیگیری اقدامات اصلاحی لازم در صورت شناسایی نواقص.

۸. مدیریت مواد خطرناک و تجهیزات ایمنی

نظارت بر انبارش و استفاده از مواد خطرناک، از جمله مواد شیمیایی و گازها و اطمینان از نگهداری و استفاده صحیح از تجهیزات ایمنی مانند کپسول‌های آتش‌نشانی، لباس‌های حفاظتی، و دستگاه‌های تنفسی.

۹. تدوین برنامه‌های بهبود مستمر

شناسایی نقاط ضعف در فرآیندهای ایمنی و سلامت شغلی و پیشنهاد برنامه‌هایی برای بهبود این فرآیندها. همچنین ارتقای سطح آگاهی کارکنان در خصوص استانداردهای جهانی ایمنی و سلامت شغلی.

۱۰. پیگیری روندهای قانونی و مقررات

پیگیری و اطمینان از رعایت مقررات و استانداردهای ایمنی و سلامت شغلی در محیط کار، شامل مقررات ملی و بین‌المللی. این امر به‌ویژه برای سازمان‌های آتش‌نشانی که ممکن است در معرض حوادث شدید قرار گیرند، بسیار اهمیت دارد.

